

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

Beste rozenvrienden,

Enkele dagen geleden hebben we de klok weer een uur teruggedraaid. Misschien heb je hiervan gebruik gemaakt om langer te slapen of koos je om een uurtje langer met familie samen te zijn, een tijdschrift of boek te lezen of gewoon nog wat TV te kijken. Op zoek naar nieuwe ideeën koos ik dit laatste en heb ik enkele tuinprogramma's, die ik deze herfst heb opgenomen, gekeken.

We gaan de periode van lange avonden in. Tijdens de voorbije zomer hebben we misschien opgemerkt dat bepaalde delen van onze tuin beter kunnen. Nu hebben we tijd om hierover na te denken. Hierbij kunnen de kleurrijke catalogi, online of in boekvorm, helpen. YouTube filmpjes over mooie tuinen en werkwijzen zijn hierbij ook nuttig. Een mooie reeks van filmpjes worden door het Landhaus Ettenbühl geproduceerd. Je kan ze vinden op de website <https://landhaus-ettenbuehl.de/> of direct via <https://www.youtube.com/user/LandhausEttenbuehl>. Het is mogelijk om hierop een gratis abonnement te nemen, door op SUBSCRIBE te klikken. Dan krijg je wekelijks melding van de nieuwe video's. Er bestaan veel YouTube filmpjes over rozentuinen, over de verzorging en het vermeerderen van rozen, allemaal te vinden via www.youtube.com. Nieuws over rozen vind je ook op de websites www.rozenvrienden.be, www.rozenvereniging.nl, www.lens-roses.com, rozenkopen.be, www.lavieenroses.be, www.rosen.de en www.rosen-tantau.com.

Rosa pimpinellifolia 'Fenja'
in Sangerhausen

De voordracht tijdens onze herfstvergadering wordt gegeven door Marnix Bakker en heeft als titel 'Midzomerrozen in het Vlaamse voorjaar'. De vergadering vindt plaats op 14 november in zaal GCOC, Oosterhof, Dr. Vanderhoeydonckstraat 56, 3560 Lummen en begint om 14 uur. Later tijdens die namiddag houden we een loterij met mooie rozen als prijzen. Voor de praktische regeling vragen we je voor 7 november te registreren via de website of door Gust Nenczl op 013-551299 of 0472-932252 te bellen.

We melden je nu al dat de nieuwjaarsreceptie plaatsvindt op zaterdag 15 januari 2022 in GCOC Oosterhof in Lummen. Hou alvast deze dag vrij om jouw rozenvrienden een gelukkig 2022 te wensen. En we hopen dit jaar toch de geplande reis naar Frankrijk te kunnen maken. Die reis vindt plaats van 16 tot 19 juni 2022, als het enigszins mogelijk is.

In deze nieuwsbrief lezen we verder de visie van Georges Delbard over het ontstaan van de eerste rozen. Roger heeft er een mooie samenvatting van gemaakt. November is de maand om rozen met blote wortel te kopen. Misschien kunnen we bij de keuze van de rozen rekening houden met wat goed is voor insecten en speciaal voor bijen. We moeten

ook tijd maken voor het winteronderhoud van onze rozen. Enkele tips hierover vind je ook in deze nieuwsbrief. Ik wens je veel leesplezier.

Jos

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

aangetroffen. Langs de zuidelijke flank, vanuit de Chinese streek van Xinjiang, kon de roos zich op haar lange reis verspreiden over het ganse noordelijke halfrond. En die eerste rozen waren *Rosa berberifolia* en *Rosa beggeriana*.

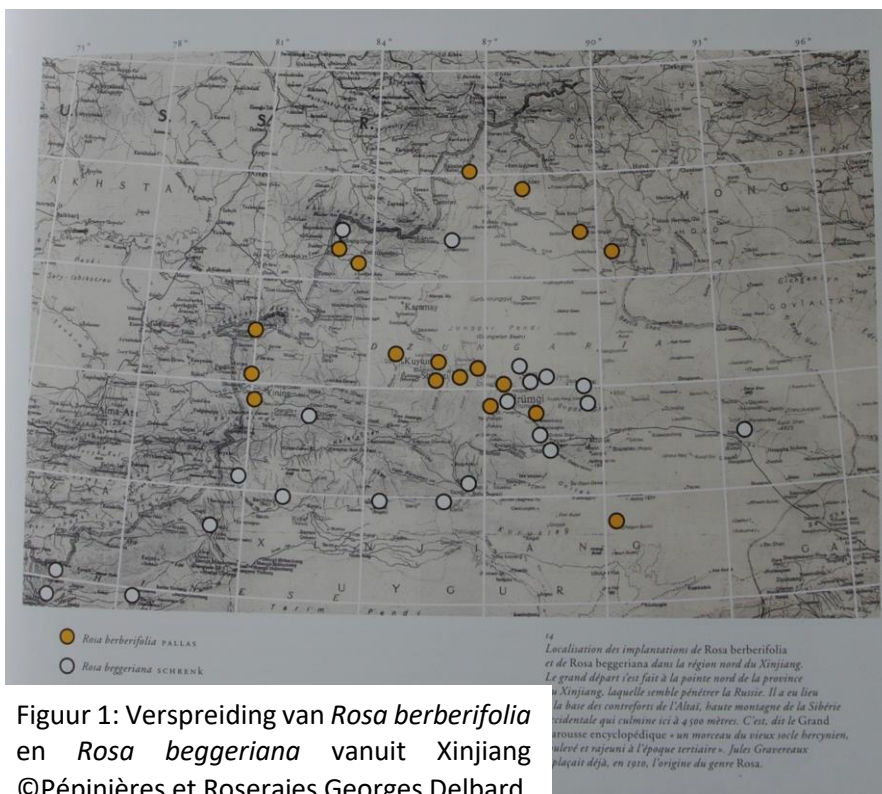

Noord-Amerika was toen nog met Siberië verbonden door de Beringlandengte. Dat de roos zich niet heeft kunnen verspreiden naar het zuidelijk halfrond is te wijten aan de ondoordringbare evenaarswouden omdat de roos een plant is van de open streken die minstens vier uur zon nodig heeft om zich te

kunnen handhaven en/of verspreiden. Men mag niet vergeten dat een aantal miljoenen jaren geleden ook de aardpolen anders gepositioneerd waren. Het huidige Noordpoolgebied had toen een gematigd, ja zelfs een warm klimaat: zo groeiden er in het noorden van de Scandinavische landen overvloedig veel palmbomen. In Groenland groeiden zelfs vijgenbomen. In 1936 werden in Alaska roosachtige fossielen gevonden die dateerden van het oligoceen, ongeveer 25 miljoen jaar geleden. De roos heeft zich dus kunnen verspreiden naar Noord-Amerika in het oosten en naar het Midden-Oosten en Europa in het westen. Door mijn reis naar China en de contacten die daaruit voortvloeiden is mijn hypothese plausibel en, denk ik, gefundeerd.

De verspreiding van de eerste (Chinese) rozen vanuit de Noorwestelijke streek van Xinjiang

Hoe is die eerste verspreiding van de twee oudste rozen gebeurd?

Figuur 1: Verspreiding van *Rosa berberifolia* en *Rosa beggeriana* vanuit Xinjiang
©Pépinières et Roseraies Georges Delbard

De meest waarschijnlijke hypothese is deze (zie fig.1). Vanuit het Altajgebergte (***) verspreidt één populatie *Rosa berberifolia* (gele stippen) zich naar de Russische grens en drie andere naar de tegenoverliggende Mongoolse grens. Dan zien we een nieuwkomer opduiken, *Rosa beggeriana* (witte stippen), waarvan de botanische kenmerken helemaal anders en veel verder geëvolueerd zijn dan die van *Rosa berberifolia*: in dit stadium is dit een botanisch raadsel dat nog verklaard moet worden. Allereerst kunnen plantenuitlopers en misschien ook zadjes meegevoerd zijn door de rivieren bij het smelten van de sneeuw naar het lager gelegen midden van de streek van

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

Xinjiang. Vandaag bevindt de grootste concentratie van deze twee soorten zich in de streek van Ürümqi, de hoofdstad van Xinjiang. En overal in dit gebied groeien *Rosa berberifolia* en *Rosa beggeriana* er overvloedig door mekaar. Dit natuurgebied verdient het zeker om beschermd te blijven. Ten zuiden van Ürümqi vervolgen onze twee rozen een quasi horizontale weg van de loop der rivieren en de passages van de zijderoutes naar het Westen richting Alma-Ata (Kazachstan). Onze eerste roos met haar imperfecte organen is zo op haar reis Perzië gaan koloniseren zonder dat er iets gewijzigd is aan haar primitieve karakteristieken.

R. berberifolia ©Pépinières et Roseraies Georges Delbard

¹⁷
Rosa berberifolia, détail de la floraison.
On distingue nettement la tache marron-pourpre à la base de chaque pétales.

Rosa 'Tigris' gefotografeerd in de rozentuin van Peter Lambert in Trier (foto RW)

Rosa berberifolia, alias *Hulthemia persica* werd vanuit Perzië in Engeland geïntroduceerd door Banks in 1790. Jack Harkness beschrijft haar in zijn boek "Roses" als volgt: *Rosa berberifolia* is een klein struikje niet hoger dan 0,50 meter dat quasi onmogelijk te oculeren is. Jack Harkness heeft uit het zaad slechts drie hybriden kunnen kweken, 'Euphrates' (1980), 'Tigris' (1985), en 'Nigel Hawthorne' (1989).

Rosa beggeriana vervolgt haar weg alleen verder naar het zuiden, naar Tibet langs de flanken van de Karakorum en de Himalaya naar Yunnan (= bewolkt zuiden), een

immense streek met een oppervlakte van 383 000 km². Yunnan telt 16 000 plantensoorten, de helft van China, hoewel de provincie maar 1/25ste van het Chinees grondgebied omvat.

Hier wordt *R. beggeriana* in twee richtingen meegevoerd door rivieren. Enerzijds vervolgt ze haar weg naar het zuiden met de rivier Tsangpo naar de streek van Lhasa. Anderzijds ontsluit ze Tibet langs het noorden en wordt ze meegevoerd door de rivier Jangtsekiang naar het noorden van Yunnan. Van hieruit kon *R. beggeriana* evolueren en zich verspreiden.

Rosa berberifolia heeft lange gewortelde uitlopers (foto Le Grand Livre de la Rose) ©Pépinières et Roseraies Georges Delbard

¹⁹
À Hyères, *R. berberifolia* présente des marcottes racinées à la surface et au bas du conteneur.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

Besluit

De eerste rozen hebben zich kunnen verspreiden en ontwikkelen op 4 manieren:

° **Eerste:** langs het noorden rond de Noordpoolcirkel: de nog immer aanwezige *Rosa acicularis 'arkansas'* komt hoogstwaarschijnlijk voort uit *Rosa beggeriana*;

° **Tweede:** Perzië werd veroverd door *Rosa berberifolia*, komend vanuit Xinjiang in China. Dit gebeurde zonder enige verdere evolutie van de soort;

° **Derde:** de sterk geëvolueerde, dubbele, geurende, voorouders van *Rosa centifolia*, *Rosa damascena* en zelfs *Rosa gallica*, die ook vandaag nog aanwezig zijn in het zuiden van Tibet in een vandaag niet geëxploreerd gebied, tonen aan dat het van daar is dat de eerste voorouders van de roos met honderd bloemblaadjes met haar mysterieuze origine afkomstig is. Ik denk niet dat ze voorkomt in Yunnan. Waarschijnlijk heeft ze zich eerst verspreid in het Midden-Oosten, en vervolgens in Europa door de karavanen. Dit zou de passie verklaren die de Romeinen hadden voor volle en geurende rozen die ze kenden dankzij hun bezetting van Klein-Azië en Perzië.

° **Vierde:** belangrijk centrum van waaruit de evolutie van de roos heeft plaats gevonden is Yunnan, een gebied dat duizenden jaren onontgonnen is gebleven. Laten we ons eraan herinneren dat het slechts in de 12de eeuw is dat wij in Europa dankzij de Arabieren enkele rozen gekend hebben afkomstig uit China. Het heeft tot op het einde van de 18de eeuw geduurd voordat wij de theerozen uit Indië, de 'Lady Banks' roos, en het kleine roosje uit China hebben gekend. En sommige gebieden in Tibet hebben we zelfs slechts in het begin van de 21ste eeuw geëxploreerd.

De evolutie van de roos in Tibet, in de hoge bergen in het zuiden, is ons heel lang onbekend gebleven. Die is

Rosa berberifolia in de rotsachtige streek van Xinjiang
©Pépinieres et Roseraies Georges Delbard

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

misschien verschillend geweest van die in Yunnan. Die is misschien trager geweest, zeker verschillend. Ik ben ervan overtuigd dat in de heiligdommen van Tibet en Yunnan nog een aantal niet gekende soorten voorkomen.

(*) De *“Flora Reipublicae Popularis Sinicae (FRPS, Flora of China, 1959-2004)”* is één van de grootste flora projecten ter wereld. Het finaal boekwerk omvat 80 volumes in 126 delen, waaraan vier generaties taxonomen gedurende 45 jaar gewerkt hebben en behandelt 31.180 species (300 families, 3.434 genera) en telt 40.000 pagina's. Meer dan de helft van de species (54%) zijn endemisch in China.

(**) het Altajgebergte is gelegen in Centraal-Azië op de plaats waar Rusland, China, Mongolië en Kazachstan bij elkaar komen

(1) Dat moet zo een 12 à 15 miljoen jaar geleden zijn (volgens Gerd Krüssmann in zijn *“The Complete Book of Roses”, 1981*)

Bronnen:

Le Grand Livre de la Rose (2002) – Georges Delbard (ISBN 2-85056-521-0)

Guide de la Roseraie de L'Haÿ (Mai 1910) - Jules Gravereaux

The Complete Book of roses (1981) – Gerd Krüssmann (ISBN 0-917304-64-0)

The Quest for the Rose(1993) – Roger Phillips & Martin Rix (ISBN 0-563-38741-6)

Wiki(m)(p)edia

De biografie van Georges Delbard

Is geboren op 20 mei 1906 in Malicorne uit een familie van landbouwers en er overleden op 20 maart 1999. Hij omschrijft zichzelf als kwetsbaar, bijna ziekelijk en gecompliceerd, hij interesseert zich reeds heel jong voor bloemen. Zijn oom Félix Delbard, priester, brengt hem zijn passie over voor tuinieren.

In 1929 treedt hij in dienst bij Truffaut in Versailles. Gepassioneerd voor rozen en fruitbomen als hij is opent hij in 1935 zijn eerste winkel op de Quai de la Mégisserie in Parijs. Vernieuwend hierbij was de eerste zelfbedieningszaak voor tuinieren.

Heel vlug, op 15 december 1935 geeft hij zijn eerste catalogus uit voor de verkoop per correspondentie (postorder verkopen).

In 1942 neemt hij de boerderij in Malicorne over voor de productie van fruitbomen, en in 1945 begint hij met een rozenkwekerij. Hij koopt de boerderij “petit Bourg” in Evry en legt er een veld aan van 5 ha van rozenaailingen.

In 1947 publiceert hij *“Les Beaux Fruits de France”*. Dit boek maakt hem wereldwijd bekend bij tuiniers die hem zaad en oculaties sturen waarmee hij de grootste fruitboomgaard van Frankrijk aanlegt: 1.516 appels, 528 peren, 1.178 perziken, 405 pruimen, 559 kersen, en korte tijd nadien het centrum voor het creëren van nieuwe variëteiten.

Roger W.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

Houden bijen van rozen?

We horen reeds enige tijd alarmerende berichten over het bijenvolk. Er zouden steeds minder bijen zijn. Oorzaken van bijensterfte zijn de varroamijt, een Aziatisch spinnetje, alsook het steeds kleiner aanbod van voeding en het gebruik van pesticiden. Bijen zijn essentieel voor onze overleving. Bondig uitgedrukt: zonder (wilde) bijen, geen appels en andere vruchten. Samen met andere insecten zorgen bijen voor de bevruchting van fruitbomen en voedingsgewassen. Positief is dat de wintersterfte geleidelijk gedaald is van ruim 40 % in 2011-2012 tot minder dan 20 % de voorbije winter (2020-2021)*. Mogelijk helpt hierbij dat veel plantenliefhebbers meer kiezen voor veel bloemen, struiken en bomen in hun tuinen. Toch zien we nog veel beton en stenen tuinen. Die dragen zeker niet bij tot het geluk van de bijen. Het kan veel beter, en privétuinen kunnen hierbij helpen.

We kunnen zorgen voor voeding voor de meer dan 350 soorten wilde bijen en die ene honingbij bij ons in Vlaanderen. Vruchtbomen bloeien vroeg in de lente. Dan vinden bijen ruim stuifmeel. In de zomer en de herfst zoeken ze voeding bij andere planten. Waarom niet een deel van de tuin laten verwilderen, zodat de wilde bloemen, die het drukst bezocht worden door bijen, een kans krijgen om te bloeien? Of gebruik maken van de pakjes met zaad van bloemenmengsels voor bijen en vlinders die soms gratis aangeboden worden door natuurverenigingen? Pesticiden kunnen we vermijden door een natuurlijk evenwicht in de tuin na te streven, waar niet schadelijke roofinsecten de schadelijke opruimen. Een beetje helpen bij hun woonruimte door bijenhôtels te plaatsen is ook nuttig, maar houd er rekening mee dat bijen liefst nieuwe woningen hebben. Regelmatig goed kuisen en te oude delen vervangen is zeker nodig.

Bij de rozenbedrijven zien we een stijgende aandacht voor rozen, die bijen lokken. Denk maar aan de reeksen Bee Friendly, Bienenweide of Bijenweelde, NektarGarten... Zoeken bijen bij de rozen naar nectar? Rozen vind ik niet terug in de lijsten van nectarplanten. Maar voor de bijenlarven en jonge bijtjes is stuifmeel het hoofdbestanddeel van hun voeding. En daar kunnen rozen aan bijdragen, zeker als ze heel veel stuifmeel aanbieden. Als begeleidende planten voor onze rozen, kunnen we kiezen voor bloemen die heel veel nectar leveren. Zo kunnen we van onze tuin met rozen ook een echte bij-vriendelijke tuin maken.

De klassieke insectenlokkers.

Rosa gallica

De oorspronkelijke rozen, de wilde rozen, zijn uitstekende leveranciers van stuifmeel. Veel botanische rozen kunnen we toepassen in een tuin. Lens Roses heeft hiervan een uitgebreide selectie. Ze zijn eenvoudig te verkrijgen. Daarom vermeld ik enkele uit hun catalogus. *Rosa arkansana*, die door Potter in Arkansas U.S.A. werd gevonden, wordt ongeveer 80 cm hoog en heeft donkerroze enkele bloemen die lichtjes geuren. Deze roos herbloeit maar kan zich uitbreiden via worteluitlopers. *Rosa cannabifolia*, waarvan de bladeren lijken op die van cannabis, wordt een meter hoog en heeft kleine witte dubbele geurende bloemen. *Rosa gallica* of 'rose de France', die aan de basis ligt van talloze tuinrozen, wordt 80 cm hoog en heeft geurende roze, enkele bloemen. *Rosa nitida* wordt niet hoger dan een halve meter en heeft heel kleine deelblaadjes en lichtroze bloemen. Bijenlokkers die wat meer ruimte innemen zijn de alom gekende *Rosa canina*, *Rosa glauca* en *Rosa rubiginosa*, maar ook *Rosa amblyotis*, *Rosa hugonis*, *Rosa moyesii* en *Rosa pendulina*. *Rosa hugonis* 'Springtime' van Louis Lens bloeit heel rijk vanaf begin mei tot juni en lijkt veel op één van zijn ouders, maar wordt maar

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

anderhalve meter. De bloemen zijn opvallend citroengeel. *Rosa Moyesii* 'Geranium' wordt een mooie rechtop groeiende struik met helderrode bloemen die in de herfst mooie flesvormige bottels worden. Zoals de naam het zegt heeft *Rosa pendulina* afhangende takken. De grote enkele, zachtroze bloemen worden in het najaar glanzende flesvormige bottels. De variëteit 'Bourgogne' van Interplant is heel mooi. Dit is maar een kleine selectie uit het groot aantal botanische rozen. Over ramblers, de reuzen die grote bomen of structuren als steun nodig hebben, zullen we het nog hebben in één van de volgende nieuwsbrieven.

Rosa Moyesii 'Geranium'

Louis Lens was geboeid door de wilde rozen en heeft heel veel interessante kruisingen tussen botanische rozen en botanische met moderne rozen gemaakt voor natuurlijke tuinen. In die zin was hij een voorloper op de huidige tendens van bij-vriendelijke rozen. In de Internationale Rozentuin van Kortrijk vielen me 'Pink Spray' en 'White Spray' op. Op een zonnige dag in juni zoemen de insecten over de bloemen om het beste stuifmeel te verzamelen. Een plezier om te zien en om naar te luisteren. 'Dentelle de Bruges', 'Dentelle de Bruxelles' en 'Dentelle de Malines' hebben dichte trossen van kleine dubbele bloempjes die respectievelijk wit, paarsrood en lichtroze zijn. De struiken worden twee meter hoog en breed en zijn bestand tegen extreem strenge vorst. En van deze drie rozen kan men ook bloemrijke twijgen knippen voor de vaas. 'Fil des Saisons®' van Lens Roses is een doorbloeiende bodembedekkende heester met donkerroze bloemen. Deze roos is, met haar afhangende takken, ook mooi als stamroos.

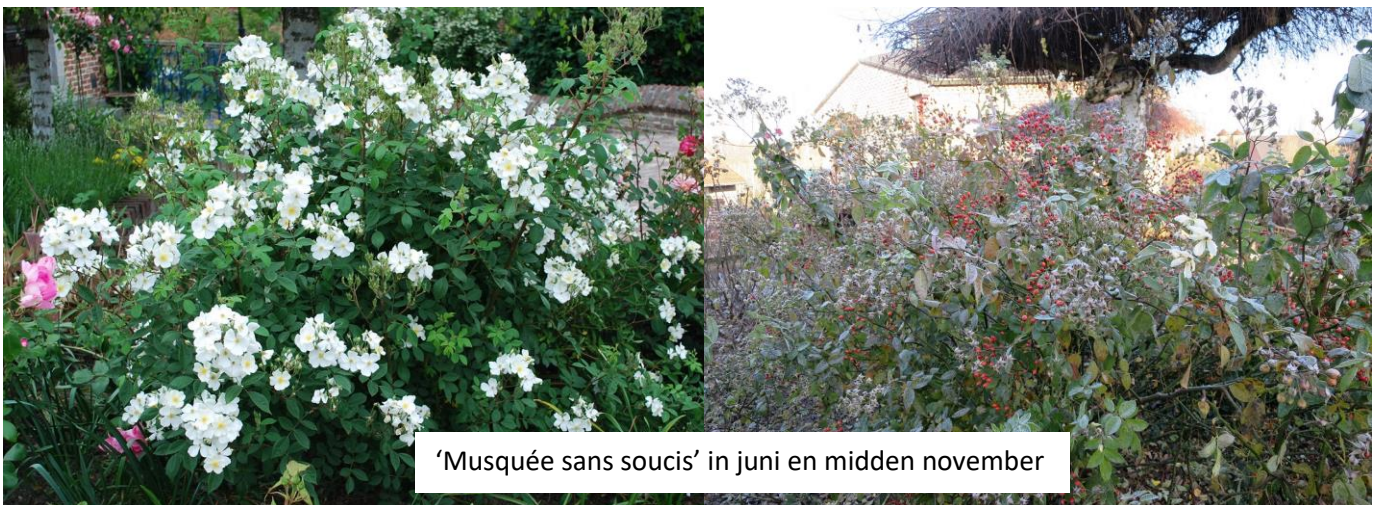
'Pink Spray' en 'White Spray' in de Internationale Rozentuin van Kortrijk

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

De nieuwe verleiders

Rozenveredelaars van vandaag spelen natuurlijk in op de trend van natuurlijke tuinen en bevelen hiervoor bepaalde rozen aan. Dit zijn meestal rozen met een klein aantal bloemblaadjes waardoor de meeldraden heel goed opvallen. Soms hebben de meeldraden een heel speciale kleur. De meeste van deze rozen krijgen kleurrijke bottels en leveren zo sierwaarde aan de tuin tijdens de winter. Het is evident dat we ook kiezen voor planten die goed gezond blijven doorheen heel het seizoen en bovendien heel rijk bloeien. In de handel zijn enkele honderden variëteiten te verkrijgen. Iedereen kan een moderne heester vinden die mooi zal staan in zijn of haar tuin. Hieronder vermeld ik mijn persoonlijke keuze.

'Musquée sans soucis' in juni en midden november

Een toproos vind ik de moschata heester met trossen van witte kleine enkele bloempjes, 'Musquée sans soucis'. Vanaf einde mei bloeit de struik, die tot twee meter hoog kan worden. Tot midden juli knip ik de trossen met verwelkte bloemen weg. De bloeiperiode loopt continu door tot aan de eerste vorstperiode. Vanaf september beginnen de botteltjes oranje te kleuren. De bloemen hebben een aangename muskusgeur en ze worden druk bezocht door verschillende soorten bijen en insecten. 'Darlow's Enigma' is een vergelijkbare heester, die in mijn ogen beter als klimroos wordt toegepast. Moschatahybriden stammen af van *Rosa multiflora*. De meeste zijn goede stuifmeelleveranciers. Andere goede variëteiten met witte bloemen zijn: 'Esprit d'Amour[®]', 'Rosalita[®]', 'Elisabeth Oberle[®]', 'Schoone Gezelle Blomme[®]' en 'Sally Holmes'. Met 'Guirlande d'Amour[®]' kan, mits enige ondersteuning, een hoge witbloeiende, geurende haag gemaakt worden. In het roze kleurspectrum zijn 'Abellio[®]', 'Iduna[®]', 'Sirona[®]' en 'Salut à Luxembourg[®]' van Martin Vissers en 'Alden Biesen[®]', 'Schengen Rose[®]', 'Patricia Beucher' of de nieuwe 'Millie Fleurs[®]' van Lens Roses voorbeelden van ware bijenmagneten. 'Abellio[®]' (foto rechts onder) heeft grote trossen met lichtroze bloemen die geleidelijk verkleuren naar roomwit. 'Mel Bee' van I.L.V.O. wordt een prachtige heester met dubbele roze bloemen. 'Lavender Dream' van Interplant heeft lichtpurpere dubbele bloemen. 'Bee Lovely' van Rosenhof Schultheis heeft roze bloemen met een wit centrum, waartegen de gele meeldraden goed opvallen. 'Souvenir de Louis Lens' van Lens Roses wordt twee meter hoog en de kleur van de enkele bloemen varieert van oranje, wanneer de bloemen in knop zijn, naar geel wanneer de koppen openen en later naar verschillende tinten roze. Dit is een boeiende heester omdat deze kleuren gelijktijdig aanwezig zijn, maar ook omdat de nieuwe scheuten in de lente zo mooi zijn en hij in de herfst rijk gesierd is met bottels.

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

'Alden Biesen' met op de achtergrond 'Patricia Beucher'

'Lavender Deam'

Rosen Tantau biedt haar selectie insectenvriendelijke rozen in de 'Bienenweide®'-groep. Ze zijn te verkrijgen in verschillende kleuren. Je kan zeker een kleur vinden die je wenst. 'Bienenweide Rosa®' verdiende het ADR-kenmerk in 2017. Bij Kordes Rosen vind je dit type rozen terug onder 'Nektargarten®'. De meeldraden van 'Topolina®', 'Juanita®', 'Escimo®' en 'Dolomiti®', die allen ADR-rozen zijn, zullen de bijen niet ontgaan. De kleine struik 'Sternenhimmel®' en de persicahybride 'See You® in Pink' werden onlangs ADR-rozen. De firma Meilland ontwikkelde de 'Friendly®'reeks voor natuurlijke tuinen. Van deze reeks verkregen 'FRIENDLY®Purple' (Meicosme) en 'FRIENDLY®Sweet' (Meinatope) dit jaar het ADR-kenmerk. Er is dus keuze te over in gezonde en sterke bij-vriendelijke rozen.

'Bienenweide Rosa®'
(foto Tantau Rosen)

'Dolomiti®'

'Mel Bee' (foto Best Select)

'See You® in Pink'
(Foto Rosen Kordes)

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

De zoete gezellen van rozen

Om een tuin met rozen nog bij-vriendelijker te maken kunnen we ook kiezen voor nectarrijke begeleidende planten voor rozen. Bij een temperatuur van acht graden vliegen bijen uit. Krokus, winterheide en het sneeuwkllokje leveren veel nectar. Botanische narcissen (*Narcissus pseudonarcissus*) en daslook worden druk bezocht door sluipwespen en sluipvliegen, die nuttig zijn voor de bestrijden van bladluizen. Vingerhoedskruid, verschillende soorten salvia en sedum, guldenroede, lavendel, marjolein, rode zonnehoed, herfstanemonen en herfstasters en niet te vergeten het bijenkorfje (*Prunella grandiflora*) zorgen tijdens de zomer en herfst voor nectar en stuifmeel voor heel veel insecten.

Bronnen

- * www.vlaamsbijeninstituut.be
- www.bijenclub.com
- Naturnahe Rosen 1, 2 van R. Witt (ISBN 978-3-00-034082-6 en ISBN 978-3-00-027547-0)

Jos

Herfstsnoei?

Voordat het echt begint te winteren, bereiden we onze rozen voor op de stevige herfstwinden. De zogenaamde herfstsnoei zorgt voor een degelijke bescherming van de struik tegen de winter. Nu moet je bij het snoeien van de rozen niet kijken naar het aantal ogen. Lage struiken knippen we terug tot kniehoogte. De al te de dunne takken snoeien we nu al helemaal weg want ze sterven af bij strenge vorst, en na de winter zullen we die toch uitknippen. Daarna zijn de struiken minder gevoelig voor de wind en blijven ze stevig verankerd in de grond, zodat de wortels niet beschadigd worden.

De eenmaal bloeiende rozen hadden we midden deze zomer al onder handen genomen. Van die struiken kunnen te lang opgeschoten takken ingekort worden om een gelijk opgaande struik te bekomen. De struiken die mooie bottels dragen, laat je met rust. Sommige vogels snoepen tijdens de winter graag van die vruchten. Terugknippen kan je ook bij de herbloeiende oude rozen, moschatahybriden, Engelse rozen en andere moderne heesters. Als er voldoende takken vanuit de basis omhoogkomen, kunnen we de alleroudste afknippen.

Bind de nieuwe lange takken van de klimrozen vast aan de klimsteun zodat ze niet kunnen afscheuren door felle winden. Bekijk even of je al te oude takken nu al kan wegsnoeien. Zo vergemakkelijk je het aanbinden. Het kan geen kwaad om nu al aan de structuur van de klimroos te werken. Zijtakjes laat je voorlopig ongemoeid. De fijne snoei doe je na de ergste vorst, vanaf half februari.

Om pas aangeplante rozen te beschermen is het goed ze nu aan te aarden. Leg net boven de entplaats een hoopje aarde met een hoogte van 15 centimeter. Als je over compost beschikt kan je een laag van 5 cm uitspreiden in de rozenperken of de border. Zo stimuleer je het bodemleven, de kwaliteit en de structuur van de bodem, wat uiteindelijk de rozen ten goede komt.

Rozen met blote wortel planten

Het najaar is de beste tijd om rozen met blote wortel te planten. Net voor het hard zal vriezen zullen de wortels zich al goed ontwikkelen, zodat de roos in de lente goed kan starten. Je kiest een plaats waar ze kunnen genieten van minstens een halve dag zon. Die plaats moet ook open zijn, zodat de wind vrij tussen

NIEUWSBRIEF ROZENVRIENDEN

november-december 2021

de planten kan waaien. Na een regenbui drogen de bladeren dan snel en zijn ze minder gevoelig voor schimmelinfecties. Plant een nieuwe roos nooit op een plaats waar reeds jaren een roos gestaan heeft. Wil je dat toch doen, maak dan de plantput en vul die met grond uit een deel van de tuin waar geen rozen stonden.

Zet de wortel van de roos een uurtje in een emmer water of sproei de wortels enkele keren goed nat. Knip het verdroogde stukje van de wortels weg, tot je een mooi melkwit snijvlak bekomt (1). Maak een ruime plantput. 60 cm diameter en even diep is zeker nodig (2). Woel onderaan in de put de grond los. Meng de uitgegraven aarde met VIVIMUS voor rozen (DCM), 1/3 VIVIMUS met 2/3 tuingrond. Plaats de roos in de plantput, zodat de oculatie 5 centimeter onder het grondniveau van de omgeving komt (3). Vul aan met het VIVIMUS-tuingrondmengsel en druk de grond licht aan (4). Geef ruim water. Wacht zeker tot het voorjaar om de pas geplante roos kort te snoeien.

Verantwoordelijke uitgever: Jos Rogiers
Werkten mee aan deze nieuwsbrief: Berna, Gust, Robert, Roger en Jos.